

**UCHWAŁA NR IV/20/2021
RADY POWIATU KŁODZKIEGO**

z dnia 31 marca 2021 r.

w sprawie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 - 2025.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 5 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020r; poz. 920) w związku z art.35a ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2020r; poz.426) Rada Powiatu Kłodzkiego uchwała:

§ 1. Przyjąć Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021 - 2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zarząd Powiatu Kłodzkiego przedstawi Radzie Powiatu Kłodzkiego w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku informację o realizacji programu, o którym mowa w §1 za rok poprzedni.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Kłodzkiego.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY
Zbigniew Lopusiewicz

Załącznik do uchwały Nr IV/20/2021
Rady Powiatu Kłodzkiego
z dnia 31 marca 2021 r.

POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2021 - 2025

Kłodzko, grudzień 2020

Spis treści

WPROWADZENIE	3
I PODSTAWY MERYTORYCZNE OPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	4
1. Uregulowanie prawne	4
2. Uregulowania strategiczne	7
3. Ocena realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 - 2020	8
II PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE KŁODZKIM	20
1. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Kłodzkim – dane statystyczne	20
2. Środki PFRON	26
3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych	29
III MISJA I CELE PROGRAMU	31
IV PROGRAM DZIAŁAŃ	33
V MONITOROWANIE PROGRAMU	41
VI EFEKTY PROGRAMU	41
VII ZAKOŃCZENIE	42
Spis tabel	43

WPROWADZENIE

Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym oraz ważnym elementem polityki państwa, która jest skierowana na minimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

Na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci sytuacja osób niepełnosprawnych uległa poprawie, niemniej jednak osoby niepełnosprawne wciąż nie są traktowane, jako pełnoprawni obywatele. Na co dzień mamy do czynienia z przejawami dyskryminacji w zakresie opieki medycznej, edukacji, zatrudnieniu i innych dziedzin życia społecznego. Rozpoznanie i zdiagnozowanie potrzeb osób niepełnosprawnych, a także podejmowanie działań mających na celu wyeliminowanie przeszkód utrudniających osobom niepełnosprawnym aktywny udział w życiu społecznym, zapobiega marginalizacji i wykluczeniu społecznemu tej grupy osób.

„Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025” stanowi kontynuację kierunków, jakie zostały wytyczone w „Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020”.

Podstawę prawną opracowania stanowi art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (*tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 426*).

Program ma ułatwić prowadzenie aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych, wspierać i umacniać ich prawa, eliminować wszelkie przejawy dyskryminacji oraz przyczynić się do stworzenia osobom niepełnosprawnym warunków umożliwiających godne i możliwie pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Skuteczną realizację tego celu mają zapewnić planowane, konkretne działania na rzecz integracji społecznej, aktywizacji zawodowej oraz przestrzegania praw osób niepełnosprawnych.

Program opracowany został w oparciu o informacje uzyskane z poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego, a także od pracodawców oraz organizacji społecznych.

Wprowadzenie w życie planowanych działań uzależnione będzie od wielu czynników. Realizacja zadań wymagać będzie zaangażowania nie tylko pracowników administracji samorządowej, ale także różnych instytucji, fundacji, związków wyznaniowych i organizacji społecznych. Zintegrowanie wszelkich działań, inicjatyw społecznych, usprawnienie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym jest zadaniem na wiele lat,

ale dającym szansę osobom niepełnosprawnym na poprawę warunków ich życia oraz pełniejszą integrację za środowiskiem ludzi zdrowych. Ważna będzie także aktywna postawa osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Na zasięg przedsięwzięć na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych w latach 2021-2025, będą miały wpływ zarówno inicjatywy i możliwości finansowe jednostek samorządowych, jak również przepisy prawne dotyczące tej sfery działań.

Powiatowy Program na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ma charakter otwarty, a stopień ogólności zawartych w programie działań został tak dostosowany, aby umożliwić w przyszłości podejmowanie różnorodnych działań i inicjatyw oraz włączanie na różnych etapach jego realizacji nowych podmiotów, realizatorów, uczestników. W Programie z uwagi na zmieniające się warunki, potrzeby i oczekiwania osób niepełnosprawnych, dopuszcza się możliwość poszerzenia go o nowe obszary działań. Celem programu jest zminimalizowanie skutków niepełnosprawności oraz umożliwienie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich obszarach życia.

Adresatami Programu są niepełnosprawni mieszkańcy Powiatu Kłodzkiego. Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego wynikającymi z Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku w naszym regionie problem ten dotyczył bezpośrednio 23 956 mieszkańców, a pośrednio dodatkowo kilkudziesięciu tysięcy osób będących członkami ich rodzin.

I. PODSTAWY MERYTORYCZNE ÓPRACOWANIA POWIATOWEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

1. Uregulowanie prawne

Sytuację osób niepełnosprawnych reguluje wiele aktów prawa międzynarodowego, krajowego i lokalnego. Prawa osób niepełnosprawnych są przedmiotem uwagi Organizacji Narodów Zjednoczonych i innych organizacji międzynarodowych.

Pierwszym aktem prawnym ustanowionym przez Organizację Narodów Zjednoczonych była „Deklaracja Praw Osób Niepełnosprawnych”, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych uchwałą Nr 2856 (XXVI) z dnia 9 grudnia 1975 roku.

Kolejnym krokiem było opracowanie „Światowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych”, który przyjęty został przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją nr 37/52 z dnia 3 grudnia 1982 roku. Natomiast dnia 22 grudnia 1993r. ONZ na 48 sesji Zgromadzenia Ogólnego przyjęła jeden z podstawowych dokumentów dot. praw osób niepełnosprawnych pt. „Standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych”.

Z kolei pierwszym międzynarodowym aktem prawnym, odnoszącym się kompleksowo do osób niepełnosprawnych jest Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzona w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 roku. W dniu 16 września 2012 roku Prezydent RP podpisał dokument ratyfikacyjny (Dz. U. z 2012r. poz. 1169).

W w/w dokumentach podkreślono prawo osób niepełnosprawnych do tworzenia im tych samych szans, co pozostałym obywatelom, oraz do równego udziału w udogodnieniach warunków życiowych, będących efektem rozwoju społeczno - gospodarczego. Niepełnosprawność zdefiniowano w kategoriach relacji pomiędzy osobami niepełnosprawnymi, a ich środowiskiem.

W art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyrażona została zasada równości, która stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi i że nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Zasada równości należy do fundamentalnych zasad demokratycznego państwa prawa i należy ją odnieść m.in. do osób niepełnosprawnych.

Konstytucja RP w art. 68 ust. 3 i w art. 69 nakłada na władze publiczne obowiązek zapewnienia szczególnej opieki zdrowotnej i udzielenia pomocy osobom niepełnosprawnym w zabezpieczeniu ich egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.

Dnia 1 sierpnia 1997 r. uchwalona została, zagwarantowana w Konstytucji RP, „Karta Praw Osób Niepełnosprawnych” (M.P. z 1997 r. Nr 50, poz. 47). Stanowi ona, „że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajami, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji”. Oznacza to w szczególności prawo osób niepełnosprawnych do:

- 1) dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,

- 2) dostępu do leczenia i opieki medycznej, wczesnej diagnostyki, rehabilitacji i edukacji leczniczej, a także do świadczeń zdrowotnych uwzględniających rodzaj i stopień niepełnosprawności, w tym do zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, sprzęt rehabilitacyjny,
- 3) dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną,
- 4) nauki w szkołach wspólnie ze swoimi pełnosprawnymi rówieśnikami, jak również do korzystania ze szkolnictwa specjalnego lub edukacji indywidualnej,
- 5) pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój, zdobycie lub podniesienie kwalifikacji ogólnych i zawodowych,
- 6) pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa i pośrednictwa zawodowego, a gdy niepełnosprawność i stan zdrowia tego wymaga - prawa do pracy w warunkach dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- 7) zabezpieczenia społecznego uwzględniającego konieczność ponoszenia zwiększonych kosztów wynikających z niepełnosprawności, jak również uwzględnienia tych kosztów w systemie podatkowym,
- 8) życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych, w tym:
 - dostępu do urzędów, punktów wyborczych i obiektów użyteczności publicznej,
 - swobodnego przemieszczania się i powszechnego korzystania ze środków transportu,
 - dostępu do informacji,
 - możliwości komunikacji międzyludzkiej,
- 9) posiadania samorządnej reprezentacji swojego środowiska oraz do konsultowania z nim wszelkich projektów aktów prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych,
- 10) pełnego uczestnictwa w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym oraz w rekreacji i turystyce odpowiednio do swych zainteresowań i potrzeb.

Najważniejszą ustawą, dotyczącą osób niepełnosprawnych, jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (*tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 426*). Ustawa reguluje orzekanie o niepełnosprawności oraz określa m.in. takie kwestie, jak: rehabilitacja osób niepełnosprawnych, ich prawa, obowiązki i uprawnienia pracodawców w związku z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych, funkcjonowanie zakładów pracy chronionej i zakładów aktywności zawodowej, szkolenie osób niepełnosprawnych.

Inne akty prawne, odnoszące się do zagadnienia niepełnosprawności to: ustawa z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (*tj. Dz. U. z 2020r. poz.1876,2*), ustawa z 28.11.2003 r. o świadczeniach rodzinnych (*tj. Dz. U. 2020r. poz. 111*), ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (*tj. Dz.U. 2020r. poz. 685*), ustawa z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (*tj. Dz.U. 2020r. poz. 1409*), ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (*tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1327*), ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (*tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 1057*), a także akty wykonawcze do poszczególnych ustaw.

2. Uregulowania strategiczne.

Założenia powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych są zgodne z celami określonymi w dokumentach strategicznych, obowiązujących na poziomie międzynarodowym, ogólnokrajowym i regionalnym.

W zakresie polityki strukturalnej Unii Europejskiej funkcjonują regulacje podejmowane przez Radę, Parlament i Komisję Europejską. Dotyczą one m. in. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W założenia programu wpisują się szczególnie działania przewidziane do wdrożenia w ramach funduszy strukturalnych Unii Europejskiej oraz polityki społecznej i wsparcia społecznego.

Dokumentem strategicznym z zakresu polityki społecznej na poziomie regionalnym jest „Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”, uchwalona przez Sejmik Województwa Dolnośląskiego dnia 20 września 2018 r.

3. Ocena realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020.

OBSZAR NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ

„Zapewnienie prawidłowego funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych, fizycznych i psychicznych”

Powyższy cel strategiczny na lata 2016- 2020 został określony trafnie; odpowiadał istniejącym potrzebom. Na ocenę skuteczności celu największy wpływ miała wysokość środków finansowych przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Kłodzkiego. Ich wielkość była różnicowana (od 2 201 967zł w 2017 r. do 2 939 453zł w roku 2020), co miało zasadniczy wpływ na ilość przyznawanych dofinansowań w poszczególnych latach. Strona internetowa (pcpr.klodzko.pl) zawierająca aktualne akty prawne dotyczące osób niepełnosprawnych oraz wnioski o uzyskanie dofinansowań ze środków PFRON. W chwili obecnej około 3/5 wniosków o dofinansowanie przechodzi drogą pocztową i elektroniczną (System Obsługi Wsparcia) podczas gdy na początku 2009 r. około 90% wniosków było pobieranych i składanych osobiście w PCPR. Powiat Kłodzki stworzył warunki do rozwoju aktywności stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych (przeznaczając środki własne i PFRON) powierzając im do realizacji (w drodze konkursów) zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych oraz integracji społecznej osób niepełnosprawnych. W ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” w latach 2016 - 2020 Powiat Kłodzki pozyskał środki w łącznej wysokości 745 195,54 zł, które przyczyniły się do likwidacji barier architektonicznych i transportowych w jednostkach oświaty i pomocy społecznej. W ramach MODUŁU III Programu „ Pomoc osobom niepełnosprawnym poszkodowanym w wyniku żywiołu lub sytuacji kryzysowych wywołanych chorobami zakaźnymi” w 2020r Powiat Kłodzki ze środków PFRON pozyskał 504 000zł.

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania w społeczności osób o ograniczonych możliwościach społecznych, fizycznych i psychicznych, Powiat Kłodzki zlecił realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej podmiotom zewnętrznym:

- tzw. niepubliczne Domy Pomocy Społecznej,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy.

Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kłodzku

W 2013 roku w ramach konkursu powierzono organizacji pozarządowej zlecone zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat pn.: „Prowadzenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy”, którego uczestnikami są osoby niepełnosprawne przewlekle chore psychicznie i upośledzone umysłowo oraz innymi sprężonymi chorobami, posiadające orzeczenie o niepełnosprawności i które ukończyły 18 rok życia. Podstawowym zadaniem Domu jest zapewnienie osobom zaburzonym psychicznie i umysłowo oparcia społecznego pozwalającego im na zaspokojenie ich potrzeb życiowych, usamodzielnienie i integrację społeczną, rozumianą jako przywrócenie możliwości przy jednoczesnym zachowaniu prawa do wolności, godności, suwerenności i samodzielności. PŚDS jest wyposażony w pracownie: komputerową, rękodzielniczą, arteterapii, techniczną, ruchowo-rekreacyjną. Działalność polega na prowadzeniu dziennych zajęć terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych intelektualnie nieobjętych procesem edukacji. Uczestnictwo w zajęciach ma na celu integrację, trening umiejętności społecznych i zawodowych, a także daje szansę na rozwój samodzielności i indywidualnych zdolności praktycznych. W wyniku prowadzonej działalności PŚDS widoczna jest poprawa w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych w środowisku, radzeniu sobie z problemami dnia codziennego i trudnymi sytuacjami. Większość osób niepełnosprawnych nabyła nowe umiejętności, które przyczyniły się do poprawy jakości życia i zaradności osobistej. W celu zwiększenia współpracy z rodzinami uczestników została powołana Społeczna Rada Domu, której zadaniem jest wspieranie bieżącej działalności PŚDS. Od stycznia 2013 do października 2014 z usług PŚDS skorzystało 30 uczestników niepełnosprawnych z całego powiatu kłodzkiego, a w 2015 r. liczba została zwiększona do 40 uczestników. Dotacja na 1-go uczestnika aktualnie wynosi 1 752,50 zł. Powiat Kłodzki w latach 2016-2019 ponosił koszty związane z dojazdami uczestników na zajęcia. Dodatkowo PŚDS otrzymuje od Urzędu Wojewódzkiego dotacje na wyposażenie obiektu i konieczne remonty.

W okresie obowiązywania programu w pełni wykorzystano możliwości w zakresie pozyskiwania środków w ramach projektów finansowanych z EFS. W latach 2014- 2019 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku realizowało projekt systemowy „Bądź aktywny” skierowany między innymi do osób niepełnosprawnych.

W obszarze wspierania osób niepełnosprawnych - cel operacyjny został osiągnięty w stopniu dobrym. Na obniżenie oceny rzutuje brak przekazywania dostatecznych środków z PFRON na pełne zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Kłodzkiego.

Profilaktyka i edukacja zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

W odniesieniu do założonych zadań dotyczących celów szczegółowych określone zadania zostały zrealizowane. Zauważyć należy, że ze względu na sytuację epidemiologiczną, zasadnym jest przede wszystkim kontynuowanie działań edukacyjnych w zakresie chorób, niepełnosprawności i profilaktyki zdrowotnej społeczności całego powiatu kłodzkiego.

Edukacja osób niepełnosprawnych.

W szkołach prowadzonych przez Powiat Kłodzki funkcjonują klasy integracyjne jedynie w I Liceum Ogólnokształcącym im. Bolesława Chrobrego w Kłodzku. We wszystkich szkołach zostały zainstalowane oznakowania pod kątem dostępności dla osób niepełnosprawnych.

Na terenie Powiatu Kłodzkiego funkcjonują cztery Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne obsługujące uczniów z całego powiatu. Dostępność do poradni jest bardzo dobra. Poradnie w pełni zapewniają opiekę psychologiczno-pedagogiczną dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej od momentu stwierdzenia niepełnosprawności, doradztwo jest również udzielane rodzicom. Wszystkie placówki oświatowe zapewniają również pomoc psychologiczno-pedagogiczną uczniom i ich rodzicom w ramach obowiązujących przepisów oświatowych i prowadzeniu w szkołach działań w tym zakresie. Dyrektorzy szkół organizują cyklicznie i w ramach potrzeb szkolenia kadry pedagogicznej na temat pracy z dzieckiem niepełnosprawnym. Wychowawcy klas we wszystkich typach szkół poruszają na zajęciach wychowawczych w ramach realizacji programu wychowawczego tematykę dotyczącą osób niepełnosprawnych. W ramach wspomagania procesu nauczania dyrektorzy szkół pozyskują w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi pomoce dydaktyczne oraz korzystają z dofinansowania do wyjazdów na wycieczki szkolne. W szkołach ponad gimnazjalnych są prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego, z porad tzw. Doradcy Zawodowego korzystali również uczniowie niepełnosprawni. Poradnictwo zawodowe dla uczniów niepełnosprawnych organizowane jest również przez pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w ramach swoich zadań.

Aktywizacja zawodowa, zatrudnianie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2016 – 2020 zatwierdzony uchwałą Rady Powiatu Kłodzkiego w dniu 27 kwietnia 2016r. roku określa cele operacyjne w obszarze działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku, które zapisano w punkcie 3 - aktywizacja zawodowa, zatrudnienie i przeciwdziałanie skutkom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych. Program określa cele szczegółowe obejmujące szkolenia i kursy zawodowe, organizacje staży oraz rozwój i doskonalenie systemu informacji dla osób niepełnosprawnych, umożliwiający podjęcie zatrudnienia. Zadania te zostały ujęte w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Bezrobociu i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy na lata 2016 – 2020. Zarówno we wcześniejszym tekście Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jak i w jej nowelizacji, art. 49 wymienia się osoby niepełnosprawne jako grupę wymagającą szczególnej troski w ramach świadczonych usług i stosowanych instrumentów aktywizacji osób bezrobotnych, pomimo, że wśród ogółu osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiecie Kłodzkim, stanowią oni niewielki procent. W analizowanym okresie ilość osób zarejestrowanych w poszczególnych latach 2016 – 2020 realizacji programu ilustruje poniższa tabela. Wynika z niej, że liczba zarejestrowanych w PUP osób niepełnosprawnych w roku 2016 i 2019 wzrosła a w latach 2017 i 2018 nastąpił spadek. Jest to konsekwencją ogólnej sytuacji na rynku pracy w Powiecie Kłodzkim, kiedy to w roku 2016 odnotowano najwyższą ilość zarejestrowanych osób bezrobotnych, w tym również osób niepełnosprawnych.

Tab.1 . Liczba bezrobotnych z uwzględnieniem osób niepełnosprawnych.

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019
Bezrobotni ogółem	8 064	6139	5717	5330
Niepełnosprawni	458	390	360	375

1. STRUKTURA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.

Tab. 2. Struktura osób niepełnosprawnych.

Wyszczególnienie	Status	Bezrobotni i poszukujący pracy			
		2016	2017	2018	2019
Liczba zarejestrowanych	bezrobotni	458	390	360	375
	poszukujący pracy	43	34	33	26
Długotrwale	bezrobotni	272	241	214	211
	poszukujący pracy	27	22	27	23
Zamieszkali na wsi	bezrobotni	159	135	123	138
	poszukujący pracy	12	11	9	7
Bez kwalifikacji zawodowych	bezrobotni	120	100	95	97
	poszukujący pracy	17	11	11	10
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 r. ż.	bezrobotni	40	21	23	17
	poszukujący pracy	-	-	-	-

Źródło: dane PUP Kłodzko

Najliczniejszą grupą zgodnie z przedstawionymi danymi w powyższej tabeli są osoby długotrwale bezrobotne, zamieszkali na wsi oraz osoby bez kwalifikacji zawodowych.

Tab. 3. Struktura osób niepełnosprawnych ze względu na wiek.

Wyszczególnienie (lata życia)	Status	Bezrobotni i poszukujący pracy			
		2016	2017	2018	2019
18-24	bezrobotni	16	13	8	15
	poszukujący pracy	2	3	1	0
25-29	bezrobotni	34	17	25	16
	poszukujący pracy	3	2	2	1
30-39	bezrobotni	90	80	75	81
	poszukujący pracy	7	4	3	6
40-44	bezrobotni	42	33	39	43
	poszukujący pracy	4	2	3	3
45-49	bezrobotni	37	37	33	35
	poszukujący pracy	3	4	6	2
50-54	bezrobotni	69	54	53	50
	poszukujący pracy	4	4	4	2

55-59	bezrobotni	100	100	75	64
	poszukujący pracy	8	3	4	2
60 i więcej	bezrobotni	70	56	52	71
	poszukujący pracy	12	12	10	10

Źródło: dane PUP Klodzko

Największą grupę osób niepełnosprawnych bezrobotnych generowały osoby w przedziale wiekowym 30-39 lat oraz 55-59 lat. Natomiast wśród osób poszukujących pracy najliczniejszą populację stanowiły osoby w kategorii wiekowej 60 lat życia i więcej.

Tab. 4. Struktura osób niepełnosprawnych ze względu na wykształcenie.

Wyszczególnienie	Status	Bezrobotni i poszukujący pracy			
		2016	2017	2018	2019
Wyższe	bezrobotni	24	14	16	17
	poszukujący pracy	4	6	5	5
Policealne i średnie zawodowe	bezrobotni	83	69	65	81
	poszukujący pracy	11	8	7	2
Średnie ogólnokształcące	bezrobotni	48	40	28	31
	poszukujący pracy	6	6	5	4

Zasadnicze zawodowe	bezrobotni	151	146	143	132
	poszukujący pracy	7	5	6	7
Gimnazjalne	bezrobotni	11	5	6	9
	poszukujący pracy	-	-	-	1
Podstawowe i podstawowe nieukończone	bezrobotni	141	116	102	105
	poszukujący pracy	15	9	10	7

Źródło: dane PUP Kłodzko

W latach 2016- 2018 r. dominowały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym, podstawowym oraz policealnym i średnim zawodowym, stanowiły one najliczniejsze populacje wśród osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących pracy.

Podstawowym zadaniem dla Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku w ramach realizacji celu zapisanego w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych było zapewnienie osobom niepełnosprawnym ofert pracy. W tym celu wykorzystywano zarówno wpływające od pracodawców oferty pracy, środki będące w dyspozycji PUP na organizację staży zawodowych, prac interwencyjnych czy wyposażenia stanowisk pracy. Kierowano osoby niepełnosprawne do pracy w ramach prac niesubsydiowanych oraz prac subsydiowanych takich jak: robót publicznych, prac interwencyjnych, rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej jak również prac społecznie użytecznych. Realizację poszczególnych form aktywizacji osób niepełnosprawnych w ujęciu ilościowym w latach 2016 – 2020 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Realizacja ofert pracy dla bezrobotnych niepełnosprawnych, stan na 31.12.2016 r. - 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie		2016	2017	2018	2019
podjęcie pracy ogółem		311	272	225	207
niesubsydiowane		253	215	185	187
subsydiowane		58	57	40	20
z tego	prace interwencyjne	11	12	14	6
	roboty publiczne	34	22	8	6
	rozpoczęcie własnej dział. gospodarczej	2	10	6	2

Źródło: dane PUP Kłodzko

Stosownie do zmieniającej się na korzyść sytuacji na lokalnym rynku pracy, największy wzrost ilości zaktywizowanych osób odnotowano w 2016 roku, w tym zauważalna jest spora liczba niesubsydiowanych stanowisk pracy sięgająca **253 miejsc**.

Sporym zainteresowaniem osób niepełnosprawnych cieszyła się również forma wsparcia - staże zawodowe. Miały one na celu nabycie przez uczestników określonych umiejętności, doświadczenia zawodowego, które w przyszłości mogłyby zaowocować kontynuacją zatrudnienia, bądź też stanowić atut w rozmowach z pracodawcą w ramach zgłoszonej oferty pracy. Obserwuje się w ostatnich latach stałą tendencję malejącą tej formy aktywizacji osób niepełnosprawnych co potwierdzają dane zawarte w tabeli.

Tabela 6. Realizacja stażu w miejscu pracy, stan na 31.12.2016 r.- 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Status	Bezrobotni i poszukujący pracy			
		2016	2017	2018	2019
Staż	bezrobotni	49	42	27	29
	poszukujący pracy	8	6	0	2

Źródło: dane PUP Kłodzko

Kolejnym celem szczegółowym zapisanym w programie było przygotowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy poprzez uzyskanie odpowiednich kwalifikacji lub ich zmianę zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy bądź też aktywizację w ramach usług poradnictwa zawodowego. Usługi przeprowadzano w formie zajęć grupowych, indywidualnych z osobami niepełnosprawnymi mającymi deficyty w zakresie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, z zaniżoną motywacją i niskim poczuciem wartości. Doradca zawodowy pomagał i umożliwiał osobom zainteresowanym w korzystaniu z posiadanych zasobów, materiałów drukowanych oraz z elektronicznych baz danych. Udzielana była także pomoc w zakresie sporządzania dokumentów aplikacyjnych i przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych z pracodawcą. Poniższa tabela przedstawia ilość osób korzystających z porad doradcy zawodowego.

Tabela 7. Liczba zaktywizowanych osób niepełnosprawnych które skorzystały z usług poradnictwa zawodowego, stan na 31.12.2016 r.- 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Status	Zaktywizowani niepełnosprawni			
		2016	2017	2018	2019
niepełnosprawni		67	107	96	129

Źródło: dane PUP Kłodzko

Podstawowymi narzędziami aktywizacji osób niepełnosprawnych w okresie realizacji Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w latach 2016-2019 były szkolenia zawodowe. Ilość osób które skorzystały z tej formy aktywizacyjnej przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Aktywizacja osób niepełnosprawnych w poszczególnych formach, stan na 31.12.2016 r. - 31.12.2019 r.

Wyszczególnienie	Status	Bezrobotni i poszukujący pracy			
		2016	2017	2018	2019
Szkolenia zawodowe	bezrobotni	13	11	3	8
	poszukujący pracy	1	1	0	0

Źródło: dane PUP Kłodzko

Poza działaniami własnymi, Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku spełniał w analizowanym okresie istotną rolę informacyjną i pośredniczącą. Na specjalnie do tego przeznaczonej tablicy eksponowano wszelkie informacje i propozycje dla osób niepełnosprawnych związane z ofertami pracy, szkoleniami, usługami doradczymi jak również propozycje uczestnictwa w projektach realizowanych przez inne podmioty i organizacje. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi PUP Kłodzko aktywnie pomagał w naborach osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Kłodzkiego do projektów w ramach, których można było uzyskać nowe kwalifikacje zawodowe bądź uprawnienia, powiązane ze stażami lub podjęciem pracy zawodowej.

Środki na aktywizację zawodową osób niepełnosprawnych będące w dyspozycji Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku pochodzą ze źródeł:

- Europejskiego Funduszu Społecznego,
- Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego finansowana była aktywizacja osób bezrobotnych w ramach programu POWER i RPO, natomiast ze środków pochodzących z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych finansowano działania aktywizacyjne na rzecz osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w urzędzie jako poszukujący pracy. Od 2016 roku zaobserwować można

trend malejący w ilości środków finansowych przekazywanych przez PFRON. Przeznaczone one były głównie na:

- organizację staży,
- szkolenia zawodowe,
- refundację kosztów dojazdu na szkolenie oraz koszt badań lekarskich.

Tabela 9. Środki z PFRON na aktywizację osób niepełnosprawnych poszukujących pracy.

Rok	Dotacje (w zł.)	Stáže (w zł.)	Doposażenie (w zł.)	Szkolenia (w zł.)
2016	0,00	42 600,00	0,00	500,00
2017	0,00	41 977,89	0,00	42 477,89
2018	0,00	0,00	0,00	0,00
2019	0,00	13 251,43	0,00	0,00
Razem	0,00	97 829,32	0,00	42 977,89

Źródło: dane PUP Kłodzku

Tabela 10. Finansowanie zadań z EFS w roku 2019.

Rok	Dotacje (w zł.)	Stáže (w zł.)	Doposażenie (w zł.)	Szkolenia (w zł.)
POWER 2019	0,00	67 531	0,00	29 773
RPO 2019	66 000	105 000	44 000	15 800
Razem	66 000	172 531	44 000	45 573

Źródło: dane PUP Kłodzku

W ocenie PUP w Kłodzku będące dyspozycji urzędu środki finansowe zaspokajały potrzeby związane z aktywizacją osób niepełnosprawnych i nie były w żadnym razie barierą do udzielania tej pomocy. Reasumując, przedstawiony wyżej zakres świadczonej osobom niepełnosprawnym pomocy oraz liczby uczestników poszczególnych działań aktywizacyjnych świadczą o trafności doboru metod realizacji celu operacyjnego.

II. PODSTAWOWE INFORMACJE DOTYCZĄCE SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE KŁODZKIM

1. Osoby niepełnosprawne w Powiecie Kłodzkim – dane statystyczne.

Wyniki spisu ludności w 2011 r. wykazały, że **liczba osób**, które zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i posiadały ważne orzeczenie zaliczające je do grona osób niepełnosprawnych wynosiła w Polsce **4 697 048**, co stanowiło 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 r. (GUS w swojej publikacji z lipca 2012 r. zwraca uwagę, że uzyskane dane są wysoce niedoszacowanie – blisko 1,5 miliona respondentów, w związku z dobrowolnym charakterem pytań dotyczących niepełnosprawności, odmówiło udzielenia odpowiedzi. Według wyników spisu powszechnego w 2011 r. liczba osób niepełnosprawnych w RP zmalała o blisko 700 tys. osób w odniesieniu do wyników spisu powszechnego w 2002 r.).

Według wyników spisu w 2011 r. wśród ogółu osób niepełnosprawnych 2530,1 tys. stanowiły kobiety (53,86%), których w porównaniu do spisu w 2002 r. odnotowano spadek o 12,4%. W miastach zmniejszyła się liczba kobiet niepełnosprawnych o 68 tys., natomiast na wsi, aż o 290 tys. Niepełnosprawni mężczyźni w 2011 r. stanowili nieco mniej liczną grupę – 2166,9 tys. osób. Ich liczebność zmniejszyła się w stosunku do 2002 r. o 15,6%. Podobnie jak wśród kobiet mniejszy spadek liczebności niepełnosprawności mężczyźn widoczny jest w miastach – 8,5%, natomiast na wsi 25%.

Tabela 11. Liczba osób niepełnosprawnych w Polsce, województwie dolnośląskim i w powiecie kłodzkim wg stanu na 2011 r.

Wyszczególnienie	Polska		Województwo dolnośląskie		Powiat kłodzki	
	2011		2011		2011	
Liczba mieszkańców	38 501 000		2 917 242		162 755	
Liczba osób niepełnosprawnych	4 697 048		383 758		23 956	
Wskaźnik osób niepełnosprawnych	12,20%		13,15%		14,72%	

Źródło: Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań.

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, wśród ponad 160 tysięcznej populacji mieszkańców naszego powiatu – 23 956 osób to osoby niepełnosprawne. Wskaźnik osób niepełnosprawnych zamieszkałych w Powiecie Kłodzkim (14,72%) jest o 2,52% wyższy niż wskaźnik osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terytorium RP (12,2%).

W spisie powszechnym sporządzonym w 2011 r. brak jest szczegółowych informacji dotyczących niepełnosprawności ze względu na nieujawnienie niektórych danych przez respondentów oraz dwojakosć podmiotów orzekających (Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Ministerstwo Obrony Narodowej – organy orzekające do celów rentowych, Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności – organ orzekający do celów poza rentowych).

Wobec powyższego niniejsze analizy statystyczne oparto na danych z Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kłodzku.

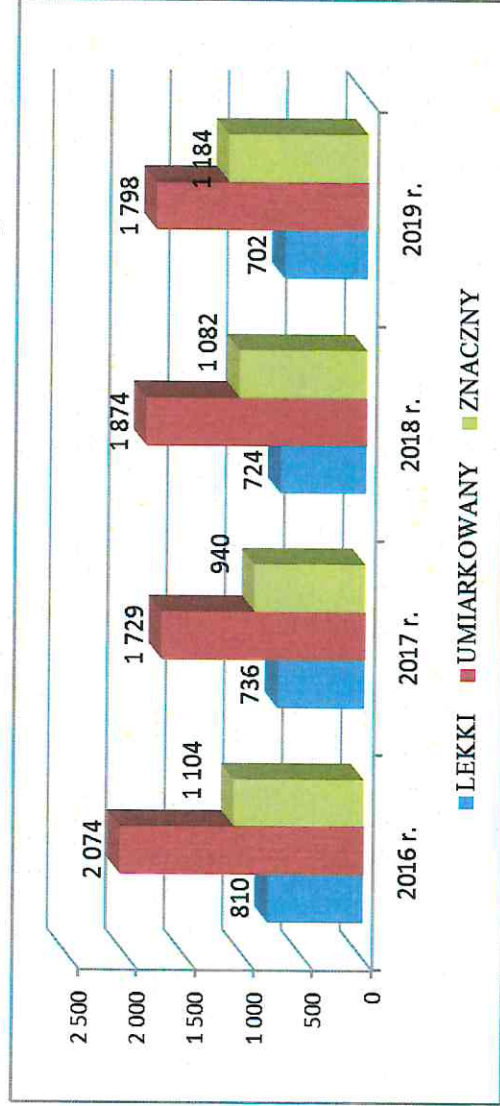
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności wydaje orzeczenia w dwóch kategoriach wiekowych: dla dzieci do 16-stego roku życia bez określenia stopnia niepełnosprawności oraz dla dorosłych (po 16-stym roku życia) z określeniem stopnia niepełnosprawności.

Tabela 12. Struktura wiekowa osób niepełnosprawnych.

	Ilość wydanych orzeczeń	Wiek				
		Do 16 lat	16-25	26-40	41-60	Powyżej 60
2016	3 988	441	277	431	1 574	1 265
2017	3 405	358	202	375	1 216	1 254
2018	3 680	341	197	370	1 232	1 540
2019	3 684	367	170	319	1 079	1 749

Analizując łączną liczbę wydanych orzeczeń w latach 2016 - 2019 zarysowuje się niewielka tendencja spadkowa. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w 2019 r. stanowi 92,38% wydanych w 2016r. Dominują rozpoznania stopnia niepełnosprawności u osób przekraczających 41. rok życia.

Tabela 13. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na stopnie.

Z analizy powyższych danych wynika, że najczęściej orzekany jest umiarkowany stopień niepełnosprawności, maleje liczba orzeczeń stopnia lekkiego, a wzrasta ilość orzeczeń stopnia znacznego, co wiąże się m. in. ze starzejącą się populacją powiatu kłodzkiego. Przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności komisja orzekająca bierze pod uwagę również zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez określone przyczyny wskazane ustawowo.

Z uwagi na fakt, że najliczniejszą rzeszą osób to osoby z umiarkowanym i lekkim stopniem niepełnosprawności, należy podjąć liczne działania, by ograniczyć do minimum skutki niepełnosprawności umożliwiając rehabilitację społeczną m.in. poprzez udzielanie dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych oraz aktywizację zawodową m.in. poprzez udzielanie dofinansowania do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych oraz aktywizację zawodową m.in. pomoc w znalezieniu zatrudnienia.

Tabela 14. Ilość wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z podziałem na grupy wiekowe.

Rok	Ilość wydanych orzeczeń	Wiek				
		Do 16 lat	16-25	26-40	41-60	Powyżej 60
2010	3 998	413	242	383	1978	982
2014	4 074	395	239	413	1577	1 450
2019	3 684	367	170	319	1079	1 749

Źródło: Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kłodzku.

Z danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kłodzku wynika, że największą grupę niepełnosprawnych stanowią osoby po 40-tym roku życia (2010 r. - 74%, 2014 r. - 74,3%, 2019r. - 76,76%). W tej grupie wiekowej była największa liczba osób ubiegających się o wydanie orzeczenia jak i udział osób w tym wieku w ogólnej liczbie osób, które uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności. Na uwagę zasługuje dynamiczny wzrost ilości osób niepełnosprawnych po 60-tym roku życia. W 2010 r. stanowili 24,56% ogółu osób, które uzyskały orzeczenie o niepełnosprawności, natomiast w 2019 r., aż 47,48% co świadczy o szybko postępującym procesie starzenia się społeczeństwa. Wśród osób niepełnosprawnych w wieku powyżej 16 roku życia, które w 2019 r. (łącznie 3 317 osób) otrzymały orzeczenie o niepełnosprawności dominowały kobiety - 1 694 osoby - 51,07%). Wśród dzieci do 16 roku życia (ogółem 367 orzeczeń

o niepełnosprawności) – dominowali chłopcy – 212 przypadki – 57,77%. Najmniejszą liczną grupą osób niepełnosprawnych stanowią dzieci do 3 roku życia (2006 r. – 71; 2010 r. – 117; 2014 r. – 116, 2019r. - 87). W wieku szkolnym (8-16 lat) orzeczenie uzyskało 148 osób.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat zainteresowanie mieszkańców Powiatu Kłodzkiego uzyskaniem orzeczenia wykazuje tendencję wzrostową. W roku 2014 wydano 4 074 orzeczeń o niepełnosprawności, czyli o 25,97% więcej niż w 2006 r.

W 2019 r. jako cel złożenia wniosku o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności najczęściej podawano:

- odpowiednie zatrudnienie – 964 osoby - (2014 r. - 1198 osób),
- korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji (korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych) – 1 121 osób – (2014r. - 1164 osób),
- korzystanie z karty parkingowej – 342 osoby (2014r. - 580 osób),
- zasiłek pielęgnacyjny – 509 osób – (2014r. - 497 osób),
- konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 321 osób (2014r. -279 osób).

Tabela 15. Przyczyny orzekania o niepełnosprawności mieszkańców Powiatu Kłodzkiego (do 16 i powyżej 16 roku życia) w latach 2016 – 2019.

Przyczyny niepełnosprawności	2016		2017		2018		2019	
	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat
Upośledzenie umysłowe	17	48	7	44	9	29	19	23
Choroby psychiczne	29	195	26	180	21	194	8	186

Zaburzenia głosu mowy i choroby słuchu	44	171	34	133	35	165	38	144
Choroby narządu wzroku	29	86	23	56	11	77	27	70
Upośledzenie narządu ruchu	51	1 474	40	1 354	41	1 471	29	1 360
Epilepsja	28	39	22	31	9	23	14	25
Choroby układów oddechowego i krążenia	26	636	26	556	18	549	21	608
Choroby układu pokarmowego	11	162	9	140	7	139	7	159
Choroby układu moczowo-płciowego	22	178	12	142	18	174	11	198
Choroby neurologiczne	55	391	45	281	47	361	57	389
Inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, oszpecenia, choroby zakaźne, układu krwiotwórczego	46	150	51	125	49	143	53	148
Całociowe zaburzenia rozwojowe	83	15	63	5	76	14	83	7

Analiza szczegółowych danych wskazuje, iż we wszystkich omawianych latach najwięcej orzeczeń dla osób po 16 roku życia wydano z uwagi na: upośledzenie narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne. Natomiast odnośnie dzieci najwięcej orzeczeń dotyczyło chorób neurologicznych. Analizując powyższe dane za zadanie priorytetowe należy uznać pomoc osobom niepełnosprawnym w likwidacji barier architektonicznych.

Dla prawidłowego rozwoju dziecka niepełnosprawnego bardzo istotny jest kontakt ze zdrowymi dziećmi. Wspólna nauka, zabawa pomaga w integracji, wzbogacając przy tym zdrowych rówieśników, ucząc ich odpowiedzialności, szacunku i cierpliwości dla ograniczeń z którymi borykają się dzieci niepełnosprawne. Biorąc powyższe pod uwagę należy podjąć działania w celu tworzenia klas integracyjnych w szkołach.

2. Środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny stanowią znaczną część lokalnej społeczności, wymagającą szczególnego zainteresowania, różnych form wsparcia i opieki. Od 1999 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku rozpoczęło realizację dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Kłodzkiego. Informację na temat wykorzystania środków PFRON przedstawia tabela.

Tabela 16. Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kłodzkiego.

Lp.	Wyszczególnienie zadań	Rok						
		2019	2018	2017	2016	2015	2012	
1.	zadania z zakresu rehabilitacji zlecone fundacjom i org. pozarządowym	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	74 880,00 zł	
2.	dofinansowanie sportu , kultury, rekreacji i turystyki	26 010,00 zł	27 500,00 zł	29 148,00 zł	20 558,00 zł	21 021,00 zł	29 252,00 zł	
3.	rehabilitacja zawodowa	13 251,00 zł	40 000,00 zł	42 478,00 zł	59 865,00 zł	63 732,00 zł	290 841,00 zł	
4.	dofinansowanie kosztów działania WTZ w Starym Wielisławiu	542 880,00 zł	497 880,00 zł	479 880,00 zł	479 880,00 zł	461 880,00 zł	443 880,00 zł	
5.	dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	272 947,00 zł	365 000,00 zł	169 273,00 zł	251 618,00 zł	161 242,00 zł	639 703,00 zł	
6.	dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne	1 052 477,00 zł	719 864,00 zł	923 847,00 zł	834 018,00 zł	1 103 485,00 zł	832 068,00 zł	
7.	dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	528 199,00 zł	530 000,00 zł	497 341,00 zł	532 861,00 zł	606 185,00 zł	1 105 587,00 zł	
	Razem	2 495 764,00 zł	2 240 244,00 zł	2 201 967,00 zł	2 238 800,00 zł	2 477 806,00 zł	3 416 211,00 zł	

Kwota przekazanych przez PFRON środków na zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych dla Powiatu Kłodzkiego na 2020 r. wynosi 2 939 453 zł. Również otrzymane w latach 2016 - 2019 środki z PFRON są znacznie niższe (średnia kwota w latach 2016 – 2020 wynosi 2 423 245,60zł), niż otrzymane w roku 2012.

Biorąc pod uwagę dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, średnia ilość wydawanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 wynosi 3 689 i utrzymuje się na podobnym poziomie, wykazując co najwyżej kilkuprocentowe odchylenia od średniej. Wzrosła natomiast wielkość przyznawanych dofinansowań np. do pobytu osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności w turnusie rehabilitacyjnym z 1 169 zł (2016r.) do 1 559zł (33,36%) w 2020r; likwidacji barier architektonicznych (średnia przyznanego dofinansowania w 2016r – 7 635,20zł; w 2019r. – 10 247,39zł – wzrost o 34,21%), dofinansowania środków pomocniczych o około 60% co wynika z faktu zwiększenia w 2019r. ilości dofinansowania do 90 sztuk pampersów dla osoby dorosłej, dla dzieci bez ograniczenia ilościowego, funkcjonowanie WTZ Stary Wielistaw o 28,13% (2016r. – 479 880 zł; 2020r. – 614 880zł). Brak dostatecznych środków finansowych PFRON w latach 2016-2020 powoduje coraz większe niezadowolenie osób niepełnosprawnych zwłaszcza w odniesieniu do braku dofinansowań do zakupu sprzętu komputerowego, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym oraz długiego okresu oczekiwania na realizację likwidacji barier architektonicznych.

Tabela 17. Powiat Kłodzki ze środków PFRON w ramach programu - „Wyrównywanie różnic między regionami III” pozyskał:

Rok	Przedmiot dofinansowania	Odbiorca	Kwota dofinansowania
2016	Dofinansowanie do zakupu samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	DPS Szczytna	72000,00 zł
	Dobudowa dźwigu osobowego	Centrum Nauki i Wypoczynku „Green Rest” Polanica Zdrój	143 905,60 zł
2017	Dofinansowanie do zakupu pojazdu „BUS” do przewozu osób niepełnosprawnych	SOS-W Długopole Zdrój	70 398,22 zł
2019	Dofinansowanie do zakupu autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich	Gmina Wiejska Kłodzko	232 056,72 zł
	Dofinansowanie do zakupu samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	Gmina Międzyzylesie	126 000,00 zł
2020	Dofinansowanie do zakupu pojazdu „BUS” do przewozu osób niepełnosprawnych	Gmina Stronie Śląskie	90 000,00 zł
	Dofinansowanie do zakupu schodolaza gąsienicowego	Gmina Miejska Kłodzko	10 835,00 zł

Pozyskane w latach 2016-2020 środki z PFRON w łącznej wysokości 745 195,54zł przyczyniły się do likwidacji barier architektonicznych i transportowych w w/w jednostkach pomocy społecznej i oświaty.

Kontynuacja w/w zadań w latach 2021 – 2025 będzie nadal kontynuowana w ramach uruchomionego funkcjonującego „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.

Program „Aktywny samorząd”

Uchwałą Rady Nadzorczej PFRON przekazano w 2012r do realizacji samorządom powiatowym za pośrednictwem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie pilotażowy program „Aktywny samorząd”, kierowany do dzieci, młodzieży i osób dorosłych niepełnosprawnych.

Celem głównym programu w odniesieniu do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo w życiu społecznym i dostępie do edukacji. Celami szczegółowymi jest : przygotowanie beneficjentów programu do pełnienia ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego, przygotowanie do aktywizacji społecznej i poprawa szans osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy poprzez podnoszenie kwalifikacji.

W ramach tego programu realizowane były obszary:

Moduł I: likwidacja barier: transportowej, w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym , w poruszaniu się, w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla dziecka przebywającego w żłobku, przedszkolu lub inną tego typu opieką .

Moduł II: pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, począwszy od kosztów dotyczących nauki w szkole policealnej aż po studia każdego stopnia.

Na terenie powiatu kłodzkiego w latach 2016-2019 w ramach programu „Aktywny Samorząd” zrealizowano 576 wniosków na kwotę : 1 894 587 zł. W 2020r. powiat kłodzki otrzymał na realizację programu „Aktywny samorząd” kwotę 477 057,32 zł.

3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz jednostkami samorządu terytorialnego.

Organizacje pozarządowe, stanowiące trzeci, obok publicznego i prywatnego, sektor społeczeństwa, są znaczącą częścią każdego efektywnie i demokratycznie funkcjonującego państwa i społeczeństwa. Dostarczają usług obywatelom, nierzadko wypełniając lukę, której nie zapewnia sektor publiczny i rynkowy. Realizują zadania, które wynikają z polityki państwa lub te, których - mimo istniejącego zapotrzebowania - ani podmioty publiczne ani prywatne, zorientowane na zysk, nie podejmują.

Od 1999 r. w wyniku wejścia w życie reform ustrojowych, głównym partnerem jednostek samorządu terytorialnego stały się organizacje pozarządowe. Polskie prawo przewiduje stosunkowo liczne formy i procedury współpracy administracji rządowej i organizacji społecznych, zarówno w obszarze wymiany informacji, opiniowania działań rządu, jak i zlecania różnorodnych zadań.

Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (*tj. Dz. U. z 2020 r, poz. 426*) realizują właściwe organy administracji rządowej i organy jednostek samorządu terytorialnego, które mają obowiązek współpracy z organizacjami pozarządowymi i fundacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Według danych zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej na terenie Powiatu Kłodzkiego obecnie zarejestrowane są 304 organizacje pozarządowe. W grupie tej znajdują się takie, które zgodnie ze swoimi celami statutowymi podejmować powinny działania na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, w tym wspierania osób niepełnosprawnych. Z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku współpracują następujące organizacje:

- 1. Uczniowski Integracyjny Klub Sportowy „SPRAWNI RAZEM”**, 57-300 Kłodzko ul. Warty 7,
- 2. POLSKI ZWIĄZEK GŁUCHYCH**, 53- 680 Wrocław ul. Braniborska 2/10,
- 3. STOWARZYSZENIE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**, 57-330 Szczytna ul. Sienkiewicza 16,
- 4. STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM NIEPEŁNOSPRAWNYM**, 57-350 Kudowa-Zdr. ul. Zdrojowa 27,
- 5. Kłodzkie Stowarzyszenie „AMAZONKI”**, 57-300 Kłodzko ul. Zawiszy Czarnego 2. lok. 15,
- 6. Fundacja „SZANSA”**, 57-320 Polanica Zdrój ul. Kościelna 2,

7. Dolnośląski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Osób Niewidomych i Słabowidzących „SUDETY”, 57-300 Kłodzko
pl. Jagiełły 1,
8. „NASZA NADZIEJA” Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, 57-400 Nowa Ruda ul. Rynek 1,
9. DUSZNICKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ,57-340 Duszniki-Zdr. ul. Słowackiego 16;
10. POLSKI ZWIĄZEK EMERYTÓW, RENCISTÓW I INWALIDÓW, 57-320 Polanica-Zdr. ul. Lipowa 7,
11. POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH. POLSKIE STOWARZYSZENIE DIABETYKÓW, 57-400 Nowa Ruda ul. Kościelna 1,
12. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta, 57-300 Kłodzko ul. Armii Krajowej 31, tel. 74 647 05 77;
13. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, 57-300 Kłodzko ul. Bohaterów Getta 1;
14. Polski Związek Niewidomych , 57-500 Bystrzyca Kł. ul. Wojska Polskiego 20;
15. Sudecki Sejmik na Rzecz Osób Niepełnosprawnych , 57-300 Kłodzko ul. Wolności 59;
16. Bystrzyckie Stowarzyszenie Dzieci i Osób Niepełnosprawnych , 57-500 Bystrzyca Kł. ul. Osiedlowa 13/3;
17. Polski Związek Niewidomych, 57-300 Kłodzko pl. Jagiełły 1,
18. Szczytniańskie Stowarzyszenie „Równych Szans”, 57-330 Szczytna ul. Kościelna 6,
19. Śródlowiskowy Dom Samopomocy, 57-500 Bystrzyca Kł. ul. 1-go Maja 1,
20. Bądźmy Sobą , 57-500 Bystrzyca Kł. ul. Rycerska 20/1;
21. Hutnik Szczytna 57-330 Szczytna ul. Sienkiewicza 3,
22. Fundacja „Ratujmy Uśmiech Dziecka”, 57-400 Nowa Ruda ul. Niepodległości 8;
23. Kłodzkie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego, 57-300 Kłodzko pl. Franciszkański 1,
24. Komitet Obywatelski „Przyjaciele Piszkwic”, 57-300 Kłodzko Piszkwice 53,
25. Bystrzyckie Amazonki , 57-500 Bystrzyca Kł. ul. Świerczewskiego 22/2;
26. Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej, 57-520 Długopole-Zdr. ul. Zdrojowa 11;
27. Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym , 57-300 Kłodzko ul. Połabska 5;

- 28. Stowarzyszenie Kłodzkie Centrum Pomocy Alzheimer „Balsam”, 57-300 Kłodzko ul. Wojska Polskiego 18;
- 29. Stowarzyszenie dobroczynne na Rzecz Chorych Psychiczenie, 57-550 Stronie Śl. Morawka 1;
- 30. Stowarzyszenie „PROMYK”, 57-300 Kłodzko ul. Armii Krajowej 1;
- 31. Powiatowe Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, 57-300 Kłodzko ul. Bohaterów Getta 6,
- 32. Stowarzyszenie „Tolerancja”, 57-500 Bystrzyca Kł. ul. Górna 23,
- 33. Ochotnicza Straż Pożarna, 57-432 Dzikowiec 94,
- 34. Noworudzkie Stowarzyszenie AMAZONKI KINESIO, 57-402 Nowa Ruda ul. Kłodzka 16,
- 35. Fundacja „Równi, choć Różni”, 57-530 Międzygórze ul. Śnieżna 22.

W latach 2016 – 2020 widać w powiecie kłodzkim dużą aktywność jednostek samorządu gminnego w zakresie zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych wyrażającą się w uczestnictwie w wielu programach pomocowych z różnych źródeł finansowania („Opieka Wytechniowa” – edycje w latach 2019 i 2020, „Program „Centra opiekuńczo- mieszkalne”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w ramach środków „Funduszu Solidarnościowego”; likwidacja barier architektonicznych i transportowych, „Usługi indywidualnego transportu door-to-door” ze środków PFRON). Na terenie wielu gmin powstały Domy Dziennego Pobytu Senior + oraz pierwsze na terenie wiejskim (Dzienny Dom „Aktywnego Pobytu” w m. Jaskowa Górna i Jugowie).

III. MISJA I CELE PROGRAMU

Misją Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest: **Stworzenie mieszkańcom powiatu, zagrożonym wykluczeniem społecznym, możliwości usamodzielnienia zawodowego i społecznego w oparciu o instytucje i inicjatywy społeczne** poprzez :

1. profilaktykę i oświatę zdrowotną w zakresie zapobiegania niepełnosprawności;

2. rozwój systemu informacyjno – edukacyjnego, służącego upowszechnianiu wiedzy na temat problemów, metod wsparcia oraz praw osób niepełnosprawnych;
3. wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym;
4. likwidację i łagodzenie skutków niepełnosprawności;
5. zapewnienie środowiskowego wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom;
6. tworzenie warunków aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

IV. PROGRAM DZIAŁAŃ

CEL GŁÓWNY :

WYRÓWNYWANIE SZANS OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W ŻYCIU SPOŁECZNYM.

Cel szczegółowy 1

Pomoc osobom niepełnosprawnym w poprawie jakości życia, w rozwijaniu świadomości społecznej oraz w rozwiązywaniu występujących problemów.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zaspokojenie indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych ze środków PFRON.	1. Likwidacja barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. 2. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym pomocy w zakupie sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych. 3. Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym.	1. Ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym oraz podniesienie „jakości” życia. 2. Ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym oraz podniesienie „jakości” życia. 3. Zwiększenie dostępu do usług rehabilitacyjnych	1. Ilość udzielonych dofinansowań. 2. Ilość udzielonych dofinansowań 3. Ilość udzielonych dofinansowań	1. PCPR Kłodzko, samorząd gminny 2. PCPR Kłodzko 3. PCPR Kłodzko	1. PFRON, Wnioskodawca (udział własny) 2. PFRON, Wnioskodawca (udział własny) 3. PFRON, wnioskodawca	2021 – 2025 2021-2025 2021-2025

Organizowanie imprez dla osób niepełnosprawnych (sport, kultura, turystyka i rekreacja).	4. Likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Planowanie i organizacja konkursów	4. Poprawa szans osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy	4. Ilość udzielonych dofinansowań	4. PCPR Kłodzko	4. PFRON, wnioskodawca	2021-2025
Promowanie informacji o możliwości uzyskania dofinansowań ze środków PFRON dla osób niepełnosprawnych.	Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych (broszur, ulotek, plakatów, informacji w mediach i na stronach internetowych) dotyczących problematyki niepełnosprawności i praw osób niepełnosprawnych.	Podniesie poziomu świadomości społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin.	Ilość kampanii informacyjnych.	Samorząd gminny i powiatowy, PCPR Kłodzko, stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych.	PFRON, Samorząd gminny i powiatowy, PCPR Kłodzko, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.	2021 – 2025
Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych oraz jednostkami samorządu gminnego.	1. Organizowanie spotkań ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. 2. Prowadzenie WTZ w Starym Wielisławiu oraz Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Kłodzku.	1. Aktywizacja organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych 2. Ułatwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym w życiu codziennym oraz podniesienie „jakości” życia.	1. Ilość spotkań. 2. Ilość uczestników	1. Starostwo Powiatowe w Kłodzku, PCPR Kłodzko 2. „Caritas” Diecezji Świdnickiej, Sudecki Sejmik Osób Niepełnosp., Starostwo Powiatowe w Kłodzku, PFRON	1. Starostwo Powiatowe w Kłodzku, PCPR Kłodzko 2. PFRON, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Starostwo Powiatowe w Kłodzku	2021 – 2025 2021-2025

	3. Informacja dotycząca ilości wydanych orzeczeń o niepełnosprawności	3. Realizacja Gminnych Planów działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych.	3. Dane statystyczne	3. Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Kłodzku	2021 - 2025	
Cel szczegółowy 2						
Likwidacja barier funkcjonalnych w środowisku zamieszkania osoby niepełnosprawnej.						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zmniejszenie ilości barier architektonicznych oraz transportowych przy wykorzystaniu środków „Program Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.	1. Likwidacja barier w budynkach użyteczności publicznej. 2. Zakup środków transportu.	1. Wykonanie pochylni, wind, przystosowanie pomieszczeń pod potrzeby osób niepełnosprawnych. 2. Zwiększenie ilości pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych.	1. Ilość likwidacji barier architektonicznych 2. Ilość likwidacji barier transportowych	1. PFRON, samorząd powiatowy i gminny 2. PFRON, samorząd powiatowy i gminny	1. PFRON, samorząd powiatowy i gminny 2. PFRON, samorząd powiatowy i gminny	2021 – 2025 2021-2025
Tworzenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.	Wytyczenie przed powiatowymi obiektami użyteczności publicznej kolejnych miejsc parkingowych dla niepełnosprawnych interesantów.	Zwiększenie ilości miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.	Ilość miejsc parkingowych.	Samorząd powiatowy	Starostwo Powiatowe w Kłodzku	2021 – 2025

CEL GŁÓWNY :

ZWIĘKSZENIE AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Cel szczegółowy 1

Zwiększenie stopnia przygotowania zawodowego i poprawa zdolności do uzyskania zatrudnienia przez osoby niepełnosprawne.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zwiększenie motywacji oraz umiejętności osób bezrobotnych do samodzielnego poszukiwania pracy	Poradnictwo zawodowe, grupowe i indywidualne, udział w programach aktywizacyjnych	Wzrost liczby osób niepełnosprawnych gotowych do podjęcia pracy	Ilość osób korzystających z usług pośrednictwa i doradztwa zawodowego	PUP, organizacje pozarządowe, OPS	Fundusz Pracy, środki UE	2021 - 2025

Cel szczegółowy 2

Zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wsparcie osób z grup de faworyzowanych na rynku pracy aktywne poszukujących zatrudnienia	Tworzenie subsydiowanych miejsc pracy dla niepełnosprawnych takich jak staże, prace interwencyjne i roboty publiczne. Udzielanie dotacji na działalność gospodarczą	Zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP	Liczba osób bezrobotnych widniejących w ewidencji PUP	PUP, pracodawcy z terenu powiatu, organizacje pozarządowe	Środki Funduszu Pracy, PFRON i UE	2021 -2025

Cel szczegółowy 3

Wyównywanie szans osób niepełnosprawnych na podjęcie pracy zawodowej.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zwiększenie liczby osób posiadających kwalifikacje i uprawnień	Organizacja szkoleń grupowych i indywidualnych, kierowanie na studia poddyplomowe	Wzrost ilości osób niepełnosprawnych z uprawnieniami zawodowymi	Liczba osób posiadających kwalifikacje zawodowe	PUP, jednostki szkoleniowe	Fundusz Pracy, środki UE, PFRON	2021 -2025

CEL GŁÓWNY :**ZWIEKSZENIE ŚWIADOMOŚCI PROZDROWOTNEJ****Cel szczegółowy 1**

Profilaktyka i edukacja zdrowotna w zakresie przeciwdziałania niepełnosprawności.

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Inicjowanie działań zmierzających do edukacji społeczeństwa w zakresie propagowania zdrowego stylu życia.	1. Zamieszczanie informacji na temat zdrowego stylu życia 2. Organizowanie kampanii promujących zdrowy tryb życia 3. Organizowanie imprez prozdrowotnych	Zwiększenie wiedzy mieszkańców powiatu na temat zdrowego stylu życia	2 kampanie w roku	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki własne (budżet powiatu kłodzkiego)	2021 - 2025
Wspieranie kampanii informacyjnych dotyczących osób niepełnosprawnych.	Wspieranie kampanii w mediach społecznościowych i na stronie powiatu kłodzkiego	Rozpowszechnianie informacji pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych	2 kampanie w roku	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki własne (budżet powiatu kłodzkiego)	2021 - 2025

CEL GŁÓWNY :						
PODNIESIENIE POZIOMU USŁUG EDUKACYJNYCH KIEROWANYCH DO DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ						
Cel szczegółowy 1						
Eliminacja lub ograniczenie skutków niepełnosprawności u dzieci i młodzieży.						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
1. Objęcie opieką przedszkolną dzieci niepełnosprawnych, prowadzenie wczesnego wspomagania rozwoju	Uruchomienie działalności oddziałów przedszkola specjalnego, zapewnienie wczesnego wspomagania rozwoju jak największej liczbie dzieci	Utworzenie oddziału przedszkola specjalnego, zapewnienie wczesnego wspomagania rozwoju jak największej liczbie dzieci	Ilość utworzonych oddziałów przedszkola specjalnego, Ilość dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021 - 2025
2. Upowszechnienie wiedzy na temat możliwości kształcenia na odległość z wykorzystaniem Internetu, w systemie "e-learning"	Rozsyłanie informacji e-mailem, pocztą, informowanie podczas spotkań z rodzicami na temat aktualnych form szkolenia w systemie „e-learning”	Świadomość możliwości korzystania z kształcenia na odległość	Ilość wysłanych e-maili, broszur, ulotek, zainstalowanych programów	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021 - 2025

3. Wsparcie w organizowaniu dodatkowych zajęć pozalekcyjnych dla niepełnosprawnych uczniów klas w szkołach podstawowych, ponadpodstawowych	Organizowanie przewozów uczniów niepełnosprawnych na zajęcia pozalekcyjne, zaplanowanie w szkołach realizację zajęć pozalekcyjnych dla uczniów niepełnosprawnych	Zwiększenie oferty zajęć popołudniowych dla uczniów niepełnosprawnych, dowóz uczniów na te zajęcia	Tygodniowa ilość zajęć pozalekcyjnych dla uczniów niepełnosprawnych, ilość dowozów na te zajęcia	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021-2025
4. Organizowanie szkoleń (warsztatów) dla kadry pedagogicznej dotyczących problematyki niepełnosprawności	Udział kadry pedagogicznej w szkoleniach i warsztatach dotyczących problematyki niepełnosprawności	Znajomość problematyki osób niepełnosprawnych	Ilość szkoleń, warsztatów	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021-2025
5. Umożliwienie nauki języka migowego	Organizacja kursu nauki języka migowego dla kadry pedagogicznej i rodziców	Znajomość języka migowego przez wybranych nauczycieli	Ilość kursów nauki j. migowego	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych,	2021 - 2025

								funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	
6. Zapewnienie młodzieży niepełnosprawnej i jej opiekunom dostępu do informacji w zakresie możliwości zdobywania wykształcenia	Przekazywanie broszur, informatorów na temat szkół prowadzących kształcenie osób niepełnosprawnych, spotkania z doradcami zawodowymi	Wiedza na temat możliwości kształcenia osób niepełnosprawnych	Ilość spotkań z doradcą zawodowym	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne			Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021-2025
7. Prowadzenie edukacji dotyczącej ochrony zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, rodziców, nauczycieli	Warsztaty i szkolenia dla uczniów i nauczycieli wznacznające świadomość problematyki niepełnosprawności, zapewnienie opieki psychologa dla uczniów niepełnosprawnych, tworzenie grup wsparcia dla rodziców	Wzrost wiedzy na temat wsparcia dla osób niepełnosprawnych, większa zaradność życiowa	Ilość szkoleń i warsztatów, ilość grup wsparcia dla rodziców,	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	Starostwo Powiatowe, wydział oświaty, szkoły i placówki oświatowe, PCPR, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne			Subwencja oświatowa, budżet powiatu w części dotyczącej działalności realizatora zadania, budżety gmin, środki pozyskane z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych, funduszy Unii Europejskiej, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	2021-2025

V. MONITOROWANIE PROGRAMU

Prowadzenie monitoringu nie jest elementem obligatoryjnym, aczkolwiek pożądanym z punktu widzenia metodologii programu. Należy jednak pamiętać, że takie działanie jest potrzebne. Monitorowanie będzie odbywać się na podstawie osiągniętych wskaźników, w oparciu o informacje uzyskiwane na temat poszczególnych działań. Program jest dokumentem otwartym, w którym na podstawie oceny efektów wdrażania działań możliwe jest dokonywanie zmian i uzupełnień w trakcie całego okresu realizacji Programu. Monitorowanie Programu rozpocznie się od 2021 roku i będzie trwało do roku 2025.

Koordynatorem zadań wynikających z programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Warunkiem powodzenia Programu jest włączenie w jego realizację wszystkich placówek publicznych i organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych, a także ujęcie przyjętych zadań w planach działań i budżetach jednostek realizujących.

VI. EFEKTY PROGRAMU

Efektami opisanych działań będą:

1. Zapobieganie marginalizacji osób niepełnosprawnych.
2. Zwiększenie znajomości problemów osób niepełnosprawnych wśród społeczności lokalnej.
3. Podniesienie akceptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych.
4. Ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania.
5. Ułatwienie dostępu do rehabilitacji zawodowej.
6. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem ludzi aktywnych zawodowo oraz poprawienie sytuacji materialnej osób zdolnych do pracy poprzez aktywizację zawodową.

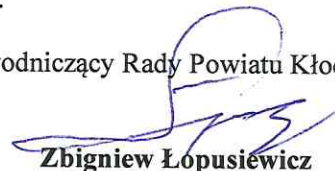
VII. ZAKOŃCZENIE

Program przedstawia problem niepełnosprawności w Powiecie Kłodzkim jako problem społeczny wymagający działań ze strony administracji powiatowej, gminnej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, organizacji pozarządowych zajmujących się problemami osób niepełnosprawnych, placówek oświatowych, publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej. Działania realizowane będą ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżetu powiatu, budżetów gmin, środków Unii Europejskiej, środków finansowych organizacji pozarządowych oraz sponsorów. Program zawiera kierunkowy plan działań na lata 2021 – 2025. Realizacja tego Programu przyniesie korzyść nie tylko osobom niepełnosprawnym, ale całej społeczności Powiatu Kłodzkiego. Gwarancją sukcesu powinna być zasada, że wszystkie działania będą podejmowane na zasadzie dialogu i współpracy z organizacjami reprezentującymi osoby niepełnosprawne. Na pełną integrację osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem oraz na poprawę warunków i jakości życia osób niepełnosprawnych, istotny wpływ ma współpraca instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Dotychczasowe efekty działań na rzecz osób niepełnosprawnych, podejmowanych przez administrację publiczną, szereg instytucji i sektor pozarządowy, świadczą o znacznym postępie w zakresie wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich społecznemu wykluczeniu. Sprzyjają temu również pozytywne zmiany zachodzące w świadomości społecznej polegające na rozumieniu równości praw osób bez względu na ich kondycję psychofizyczną. Tworzy się coraz więcej specjalnych programów integracji społecznej i gospodarczej, które mają uwzględnić interesy wszystkich obywateli, w tym również osób niepełnosprawnych. Jednak w dalszym ciągu osoby niepełnosprawne napotykają zbyt wiele przeszkód, by mogły w pełni z tych praw korzystać. Niwelowaniu tych trudności ma służyć niniejszy Program, a doświadczenie w dotychczasowej realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych i coraz większa odpowiedzialność partnerów społecznych za stworzenie odpowiednich warunków życia wszystkim obywatelom bez względu na wiek, płeć i rodzaj niepełnosprawności, pozwala mieć nadzieję, że zwiększy się skuteczność wspólnych działań wynikających z tego Programu. Innowacyjne przedsięwzięcia i programy dają szansę na efektywniejsze wykorzystanie pomysłów, posiadanych zasobów, środków finansowych oraz infrastruktury. Działania te mają na celu skuteczniejsze rozwiązywanie problemów i zaspokajanie potrzeb osób niepełnosprawnych.

Uzasadnienie

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 jest kontynuacją działań, które podjęto w ramach powiatowego programu na lata 2016-2020. Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2020r; poz. 426) do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja, zgodnych z powiatową strategią dotyczącą rozwiązywania problemów społecznych, powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie: rehabilitacji społecznej, rehabilitacji zawodowej i zatrudniania, przestrzegania praw osób niepełnosprawnych. Opracowanie i uchwalenie takiego programu pozwala na przygotowanie adekwatnych i celowych działań ukierunkowanych na pełniejsze zaspakajanie potrzeb osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie Powiatu Kłodzkiego.

Przewodniczący Rady Powiatu Kłodzkiego

Zbigniew Łopusiewicz